

54. Skattemyndighedernes moral

En kreativ skatterevisor mente, at Told & Skat kunne få en stor del af den idømte erstatning - ikke mindre end 407.129 kr. - tilbage igen ved at beskatte det meste af Laserdiskens indkomst igennem 10 år i ét og samme år. Det værste ved affæren er, at hans chef bakkede ham op og derved kastede mig ud i en ny, enerverende strid.

Det progressive skattesystem

Danmark har et progressivt skattesystem. Jo højere indtægt, jo større trækprocent. Det afspejler princippet om, at de bredeste skuldre skal bære de tungeste byrder. De centrale elementer er personfradraget og topskatten. Personfradraget betyder, at man skal tjene et vist beløb, før man overhovedet begynder at betale skat, mens topskatten er en ekstra skat på høje indkomster.

Det betyder som bekendt, at man betaler markant mindre i skat af en indkomst på 100.000 kr., hvis det er den samlede indkomst, end hvis man tjener 100.000 kr. ud over en million kr. Den sidst tjente krone beskattes hårdere end den første.

Selvstændigt erhvervsdrivende

De fleste lønmodtagere har en regelmæssig indtægt, som er let at beskatte, men mange selvstændigt erhvervsdrivende løber ind i det praktiske problem, at deres indkomst ikke kan forudberegnes. Og så kan den variere meget fra år til år.

En landmand håber på at kunne tjene en rimelig årsløn på årets høst, men der kan være år, hvor høsten slår fejl, og der kan være gode år, hvor vejret har været helt rigtigt. Han ved det ikke. En komponist eller forfatter kan ikke vide, om han får et hit, der får kasseapparatet til at ringe, og den professionelle tennisspiller kan ikke forudse, hvad han kommer til at vinde i præmiepenge.

Problemstillingen er, at det progressive skattesystem kun er rimeligt for dem, der har en fast indtægt. En landmand tjener måske 800.000 kr. et godt år, men taber 200.000 kr. året efter, hvor høsten slår fejl. Er det så rimeligt, at han først skal betale skat af 800.000 kr. inkl. topskat og derefter sejle sin egen sø? Eller er det mere rimeligt at se på hans indtjening over en længere periode og beskatte ham, som om han har tjent 300.000 kr. om året i to år?

Virksomhedsordningen

Lov om indkomstbeskatning af selvstændigt erhvervsdrivende (virksomhedsskatteloven) tager hånd om dette. Virksomhedsordningen i loven giver selvstændigt erhvervsdrivende lov til at føre en del af et overskud videre til beskatning i efterfølgende år i stedet.

§ 1. Skattepligtige personer, der driver selvstændig erhvervsvirksomhed, kan anvende virksomhedsordningen efter reglerne i dette afsnit på indkomst fra virksomheden.

Virksomhedsskattelovens § 1, stk. 1

Det er Borger- og Skatteafdelingens opfattelse, at du i forbindelse med overdragelse af driften i Laserdisken til Laserdisken ApS i 1999 er ophørt med at drive selvstændig virksomhed i skattemæssig forstand. Begrundelsen herfor er, at der ingen erhvervs-mæssig aktivitet er i årene 2000, 2001 og 2002 udover modtaget erstatning i 2000 fra Told & Skat Nordjylland. Denne erstatning og eventuelle fremtidige erstatninger kan ikke betragtes som værende en naturlig indtægtskilde i en virksomhed. En virksomhed er kendetegnet ved, at der igennem køb og salg af varer eller tjenesteydelser mv. opnås et overskud i virksomheden. Herunder at virksomheden udadtil tilkendegiver, at den påtager sig at udføre arbejde af en nærmere bestemt art og omfang mv.

Idet Borger- og Skatteafdelingen mener, at du ikke længere anses for at drive selvstændig erhvervsvirksomhed, kan du ikke beskattes efter virksomhedsskattelovens regler.

Borger- og Skatteafdelingen til Laserdisken, 19. april 2004

Moralens vogter

Min strid med Told & Skat blussede op igen den 19. april 2004, da jeg modtog ovenstående besked fra skattemyndighederne. Den kom blot få måneder efter, at daværende statsminister Anders Fogh Rasmussen (V) havde talt dunder til Jyske Bank og TDC for deres mangel på moral efter nogle tvivlsomme fradrag (*Fogh i frontalangreb*, Berlingske Business den 17. februar 2004):

“Jeg siger det ligeud, fordi jeg synes ærlig talt, at når man har ansvaret for store virksomheder i Danmark, som rager op i landskabet og gennem deres adfærd viser nogle eksempler i det danske samfund, så har man nogle forpligtelser, der rækker ud over nogle helt snævre økonomiske forpligtelser. Det er ikke kønt at se på - rent ud sagt - når nogle prøver at udnytte nogle regler ikke bare til det yderste, men til det aller-aller yderste.”

Han fulgte op på svadaen i en folketingsdebat den efterfølgende dag foranlediget af spørgsmål nr. S 2122, stillet af Jens Peter Verner (S), hvor han tilføjede:

“Mennesker, der har et ansvar, og ikke mindst mennesker, der har et ansvar for store virksomheder, og som rager op i det danske samfund, bør tænke over, hvad der er ret og rimeligt. Det kan man ikke give nogen facitliste for, men jeg tror, den enkelte i virkeligheden er meget godt klar over, hvad det vil sige at opføre sig ordentligt.”

Skattemyndighederne misforstod tilsyneladende og opfattede det som et vink om selv at droppe ret og rimeligt og udnytte reglerne ikke kun til det yderste, men til det aller-aller yderste. Eller også havde de bare fundet på en måde at hævne sig på Laserdisken efter de pinlige nederlag i retten i erstatningssagerne.

I hvert fald fik jeg meddelelse om, at de agtede at ændre min selvangivelse for år 2000, idet de ikke længere ville tillade, at jeg anvendte virksomhedsordningen.

De økonomiske konsekvenser

År 2000 var det år, hvor virksomheden havde fået tildelt en betydelig erstatning, og jeg havde anvendt virksomhedsordningen til at overføre en del af overskuddet til beskatning de efterfølgende år. Erstatningen dækkede mit tab i perioden 1993-1996, så det var ikke penge, jeg havde tjent på et enkelt år og slet ikke i år 2000, hvor striden blot blev afsluttet.

Mod slutningen af 90'erne var jeg begyndt at tvivle på, at tvisten om udlejning kunne vindes. Jeg risikerede at skulle betale erstatning til FDV, og jeg anså det for rettidig omhu, da jeg i 1997 og 1998 anvendte virksomhedsordningen til at overføre en del af overskuddet, så jeg havde noget at stå imod med, hvis jeg blev dømt. Ingen af delene blev der taget hensyn til. Min indkomst skulle beskattes således:

1994:	54.252 kr.	1999:	265.156 kr.
1995:	75.076 kr.	2000:	1.322.813 kr.
1996:	142.714 kr.	2001:	91.100 kr.
1997:	128.257 kr.	2002:	93.439 kr.
1998:	206.899 kr.	2003:	114.164 kr.

Hvis man tjener mere end 1,3 mio. kr. om året, er det rimeligt at betale topskat, men jeg tjente jo ikke 1,3 mio. kr. om året. Jeg havde heller ikke tjent 1,3 mio. kr. i år 2000. Det havde været et gennemsnitligt år med en indkomst på 252.871 kr. 1.069.942 kr. var dels overført fra 1997-1998 og dels erstatning for den indkomst, jeg ville have haft i årene 1993-1996, hvis myndighederne havde overholdt loven. Aldeles uanfægtet anså skattemyndighederne virksomheden for ophørt i 1999, og som konsekvens forfaldt al opsparet overskud til beskatning, og således kunne de på ét år beskatte mig for et større beløb end de øvrige ni år tilsammen.

Det var ikke småpenge, Told & Skat kunne tjene på manøvren. Det fremgår af den ændrede årsopgørelse for året 2000, som Aalborg Kommune sendte til mig:

Restskat	243.342,00 kr.
Rest AM	77.772,00 kr.
Renter	86.015,00 kr.
I alt	407.129,00 kr.

Ophørte virksomheden i 1999? Jeg brugte det meste af min tid på virksomheden, der gav overskud og betalte skat og endda afværgede en konkursbegæring i 2002! I de fire år, den ifølge Told & Skat ikke havde eksisteret, havde den tjent mere end dobbelt så meget som anpartsselskabet. I perioden 2000-2003 var overskuddene:

2000:	Anpartsselskabet:	203.105 kr.	Virksomheden:	781.319 kr.
2001:	Anpartsselskabet:	135.403 kr.	Virksomheden:	15.522 kr.
2002:	Anpartsselskabet:	16.925 kr.	Virksomheden:	144.330 kr.
2003:	Anpartsselskabet:	50.776 kr.	Virksomheden:	149.945 kr.
I alt	Anpartsselskabet:	406.209 kr.	Virksomheden:	1.091.116 kr.

Mødet med skatterevisor Bo Horsmark

Brevet fra Borger- og Skatteafdelingen havde karakter af et forslag, så jeg havde mulighed for at kommentere det. Min første reaktion var naturligvis at påpege, at virksomheden var aktiv. Det var deres definition på en virksomhed, der halted. Hvorfra havde de fået den opfattelse, at "køb og salg af varer eller tjenesteydelser" er et uomgæeligt kriterium for drift af en selvstændig virksomhed?

Jeg spurgte min revisor, hvad der kendetegner en virksomhed. Han mente, at det kendetegner en virksomhed, at den har aktiviteter. Dermed mente han, at den har indtægter og udgifter. Med henvisning til virksomhedens betydelige overskud i 2000-2003 forsøgte jeg at få myndighederne til at indse, at det altså ikke var alle virksomhedens aktiviteter, der ophørte i 1999.

Jeg anfægtede dernæst påstanden om, at erstatningen fra Told & Skat ikke kan betragtes som en naturlig indtægtskilde. Jeg påpegede, at der var en direkte sammenhæng mellem erstatningen og det overskud, jeg ville have haft på køb og salg af videoplader - den efterlyste aktivitet - hvis ikke myndighederne havde pålagt virksomheden ulovlige byrder. Jeg mente, det netop karakteriserer et retssamfund, at det er naturligt, at de skadelidte kan regne med at få deres tab dækket, når myndighederne begår ulovligheder og derved påfører dem tab.

Jeg fik mulighed for at præsentere mine synspunkter på et personligt møde med skatterevisor Bo Horsmark den 9. juni 2004, og det blev en traumatisk oplevelse. Han viste sig at være ung, glat og arrogant.

Jeg havde på 10 år tjent 2.493.870 kr. ved at slide i det 60-70 timer om ugen. Det havde givet mig en gennemsnitlig månedsløn på mindre end 21.000 kr. Det er da ikke den type indkomster, politikerne ønsker at belaste med topskat?

Jeg fortalte ham om virksomhedsordningens formål. Virksomhedsordningen er som skabt til en situation som min. Formålet er netop at konjunkturudligne for virksomheder med varierende overskud. Der var en usædvanlig fordeling af mine overskud på grund af skattemyndighedernes ulovligheder, og det ville være helt bagvendt, hvis de samme myndigheder greb ind i virksomhedsordningen med det modsatte formål: at forhindre mig i at udligne et skævt fordelt overskud, som de selv havde været årsag til!

- Synes du virkelig, det er rimeligt? spurgte jeg med statsministerens opsang i baghovedet, men det prellede fuldstændig af på ham:

- Rimeligt? Vi har fundet en bestemmelse, der kan fortolkes sådan, at vi kan nægte at lade dig benytte virksomhedsordningen, og det vælger vi at gøre. Vi tager da ikke hensyn til, om det er rimeligt.

Jeg troede ikke et sekund på, at han ville få medhold i en eventuel retssag, og det sagde jeg til ham i et forsøg på at undgå en ny strid, der ville betyde mere spild af tid, men udsigten til en retssag påvirkede ham ikke. Han svarede arrogant:

- Jeg synes, det kunne være interessant at se, hvad Landsskatteretten siger til situationen.

Skats egen hjemmeside

Jeg kastede mig over Skats hjemmeside for at finde ud af, om der virkelig fandtes en særlig definition på en virksomhed "i skattemæssig forstand". Det viste sig at være det pure opspind. Om begrebet "selvstændig erhvervsvirksomhed" stod der:

"For at kunne benytte virksomhedsordningen skal der være tale om en selvstændig erhvervsvirksomhed. Det betyder, at den virksomhed, du driver, skal være af et vist omfang, den erhvervsmæssige aktivitet skal ske nogenlunde regelmæssigt og gennem en vis periode. Virksomheden skal drives for egen regning og risiko med det formål at få et økonomisk udbytte."

Der stod intet om, at aktiviteten skal være "køb og salg". Århus Universitet havde lavet en planche til brug i undervisningen, hvor "selvstændig erhvervsdrivende" var defineret således:

"Udøvelse af virksomhed af økonomisk karakter med det formål at opnå et overskud, når virksomheden udøves for egen regning og risiko."

I ligningsvejledningen stod der om virksomhedsordningen:

"Hverken virksomhedsskatteoven eller anden lovgivning, herunder personskatteoven, indeholder en definition af begrebet selvstændig erhvervsvirksomhed, men det er forudsat, at begrebet i overensstemmelse med hidtidig praksis fortolkes ens i alle skattemæssige relationer."

I ligningsvejledningen stod der om erstatninger:

"En modtaget erstatning skal som udgangspunkt behandles som det tab, erstatningen ydes for. Hvis erstatningen ikke dækker tab af et omsætteligt aktiv, vil det afgørende være, om der er tale om erstatning for en mistet skattepligtig indtægt eller dækning af en fradragsberettiget udgift, i så fald skal erstatningen medregnes ved indkomstopgørelsen."

Ifølge ligningsvejledningen skulle virksomheden altså behandles, som om den havde tjent 750.000 kr. "ved køb og salg af videoplader". Bo Horsmark havde slet ikke iagttaget ligningsvejledningen, der også indeholdt en lang række eksempler på godkendte selvstændige erhvervsvirksomheder.

Der var bl.a. medlemmer af en folkemusikgruppe, en professionel bokser, en avisdistributør, en vognmand og en person, der drev et plejehjem. Ordningen blev også brugt af forældre, som købte en lejlighed med henblik på at udleje den til deres børn, og de opfyldte i hvert fald heller ikke de kriterier, jeg blev mødt med.

Endelig har mange virksomheder en periode uden indkomst. Virksomheder under etablering er f.eks. også virksomheder. Det afgørende er, at der er en fremadrettet aktivitet, der forventes at føre til en indkomst - og jeg arbejdede hårdt i retssagen mod FDV med det klare mål at åbne markedet for udlejning af importerede film.

20 måneders samfundstjeneste i tillægsstraf

Jo mere, jeg studerede skattereglerne, jo mere klart blev det, at Skat havde fundet på en definition specielt til mig. Ligningsvejledningen pegede entydigt på, at jeg kunne anvende virksomhedsordningen.

Jeg brugte det meste af min tid på arbejdet i virksomheden. Det var måske lidt usædvanligt, at arbejdet bestod i at føre retssager, men begge sager havde direkte relation til virksomhedens indkomst. Jeg førte ikke retssager som hobby!

Så vidt angår erstatningen, skulle den i skattemæssig forstand behandles, som om jeg havde tjent pengene ved køb og salg af videoplader. Der røg det argument, at jeg ikke købte og solgte varer. Ifølge ligningsvejledningen skulle erstatningen behandles, som om jeg havde tjent 750.000 kr. på handel med LaserDiscs.

En del af indtægterne var renter fra Laserdisken ApS, men bankvirksomhed er også en slags virksomhed. Jeg havde ganske vist kun én klient, men det adskilte mig ikke fra de forældre, der udlejede en lejlighed til en søn eller en datter.

Retssagen mod FDV vedrørte udlejning af importerede videogrammer. Siden 1987 havde det været essentielt for mig at bryde FDV's monopol på udlejning af videogrammer, og den aktivitet var specifikt *ikke* overført til Laserdisken ApS.

Det var hverken Bo Horsmarks arrogance eller særbehandlingen af mig i forhold til ligningsvejledningen, der fik mig op i det røde felt. Nej, det var tillægsstraffen. Indtil den 19. april 2004 skyldte jeg intet til Told & Skat. Dagen efter skyldte jeg skat og AM plus en mindre formue i tilskrevne renter, fordi jeg ikke havde betalt rettidigt. Men det havde jeg jo ikke haft en chance for at vide!

På overdragelsesblanketten til Told & Skat havde jeg i 1999 i feltet til særlige bemærkninger skrevet: "Virksomheden fortsætter i mindre omfang uden ansatte," og jeg specificerede i et efterfølgende brev. Told & Skat kvitterede den 16. august 1999 med ordene: "Virksomheden har i brev af 10. august 1999 oplyst, at *de fleste* aktiviteter pr. 1.07.99 er overdraget til Laserdisken ApS, SE-nr. 21 73 05 99." Told & Skat vidste godt, at jeg ikke havde overdraget *alle* aktiviteter.

Jeg fortsatte med at angive moms i et år, indtil jeg den 30. juni 2000 afmeldte momsregistreringen. Da skrev jeg i bemærkningsfeltet på afmeldelsesblanketten: "Virksomheden er ikke endeligt ophørt, kun med momspligtige aktiviteter."

Hvornår og hvordan var skattemyndighederne nået frem til den konklusion, at virksomheden var ophørt med at eksistere allerede i 1999?

I 3-4 år havde jeg ikke haft den mindste mistanke om, at jeg skyldte i skat via skattemyndighedernes særlige definition på "selvstændig virksomhed". Pludselig tilskrev de så 86.015 kr. i rente, der vel at mærke ikke var fradragsberettiget, men penge, jeg skulle betale efter at have betalt skat. Med den trækprocent, der fulgte af deres fantasifulde anvendelse af virksomhedsordningen, og med den timeløn, jeg havde haft i de forløbne 10 år, svarede det til, at jeg oven i topskatten som straf skulle arbejde gratis for samfundet i mere end 20 normale måneder.

Var det rimeligt at give mig en tillægsstraf på 20 måneders samfundstjeneste?

Den offentlige debat

Skatterevisor Bo Horsmarks adfærd fik mig ikke just til at betale skat med glæde. Tværtimod blev jeg motiveret til at kaste mig ind i debatten om moral.

Nordjyske Stiftstidende bragte historien (*Skattevæsenet jager os*, 1. juli 2004) og konfronterede skattechefen for Aalborg Kommune, Lars Møller Madsen. Hans første reaktion var: "Hvad der er ret og rimeligt er et politisk spørgsmål og ikke op til os som forvaltning at afgøre. Vi forvalter blot lovgivningen, og ifølge den har vi vurderet, at Laserdiskens brug af virksomhedsordningen ikke passer sammen med vores billede af, hvad der er ordningens hensigt."

Gad vide, hvad han mente, at ordningen skulle anvendes til? Han antydede, at han ville se på sagen igen, så jeg håbede, at han som en god chef ville tage en snak med den kreative revisor og lære ham lidt om det ansvar, han forvaltede. Så kunne de vel se lyset? Nej, ikke Lars Møller Madsen. I en opfølgende artikel (*Skattechef står fast i disken-sag*, 6. august 2004) svarede han: "Vi har set på sagen endnu en gang, men finder ikke grundlag for at ændre den tidligere afgørelse."

Nordjyske Stiftstidende tog nærmest mit parti med en leder (*System skal være retfærdigt*, 2. august 2004), hvor avisen understregede, at det danske skattesystem er nødt til at bygge på en udtalt grad af retfærdighed. Og jo højere skatteprocent, desto større grad af retfærdighed.

Udsigten til en ny årelang kamp mod arrogante og uansvarlige embedsmænd gjorde mig så vred, at jeg skrev to kronikker og to avis kommentarer og åbnede en hjemmeside, www.skatogmoral.dk, så alle kunne følge med i Laserdiskens nye krig mod skattemyndighederne.

Anders Fogh Rasmussens oplæg til debat om moral var ensidigt og hyklerisk. Hvad med at sende en opfordring til embedsmændene om at opføre sig ordentligt? Det ville han ikke. Som så mange andre ministre tog han skyklapper på og kunne derfor ikke se problemet. Naturligvis behandlede myndighederne borgerne på en ordentlig måde og i overensstemmelse med loven! Det måtte være mig, der ikke kunne gennemskue reglerne, når jeg ikke følte mig behandlet på en korrekt måde.

I brevet spørger du mig, om ikke skattemyndighederne skal udvise god moral og behandle borgerne rimeligt og retfærdigt. Det er regeringens politik, at skatteopkrævnningen skal være enkel og korrekt, således at ingen betaler hverken mere eller mindre, end de er forpligtet til. I den forbindelse forventes det helt naturligt, at myndighederne behandler borgerne på en ordentlig måde og i overensstemmelse med loven.

Det er altid beklageligt, hvis en skatteyder føler at have fået en forkert behandling. Ved at forenkle skattesystemet og gøre reglerne mere gennemskuelige, er det netop regeringens håb, at myndighedernes afgørelse vil være nemmere at forstå, således at skatteyderne føler sig behandlet på en korrekt måde.

Statsminister Anders Fogh Rasmussen til Laserdisken, 23. november 2004

Skatteankenævnets enige afgørelse

Sagen nåede aldrig Landsskatteretten, for klagen over skatteafdelingens afgørelse skulle først behandles af Skatteankenævnet, der var udpeget af byrådet. I Aalborg bestod det dengang af Kirsten Ziegler (S), John Markussen (S), Jørgen Dam (SF), Chresten Underlin (V), Preben Pedersen (RV), Rainer Dannemare (KF) og Lars B. Mortensen (DF).

Sagen illustrerer glimrende forskellen på "almindelige" mennesker og professionelle embedsmænd, der opfører sig som kyniske maskiner, programmeret til at opkræve så mange penge som overhovedet muligt. De folkevalgte er nødt til at være i øjenhøjde med borgerne. I Skatteankenævnet var de enige om, at jeg måtte anvende virksomhedsordningen. Jeg fik 100 % medhold. Flere af medlemmerne kom efterfølgende ind i Laserdisken og fortalte, at de slet ikke havde været i tvivl.

15 minutes of fame

Reaktionerne fra byens borgere antyder alligevel, at det ikke er en dårlig idé, hvis myndighederne lytter til Anders Fogh Rasmussens opråb om at tænke over, hvad der er ret og rimeligt. Jeg anser selv min vigtigste opgave for at være kampen mod FDV's monopolstyre - eller for kulturel frihed, om man vil - mens kampene mod skattemyndighederne "blot" har været irriterende distraktioner.

Det var alligevel min offentlige kampagne mod skattemyndighedernes umoral, der affødte de fleste reaktioner. Vildtfremmede mennesker ville hilse på mig og trykke mig i hånden, fordi jeg tog kampen op mod Skat. Flere havde oplevet noget lignende, mange havde givet op. En mand fortalte, at han havde kæmpet i otte år. Han fik ganske vist medhold til sidst, men han mistede sit hjem undervejs.

- Ved du hvad? sagde han til mig. - De finder hele tiden på noget. De hiver bare påstande ud af den blå luft. Først det ene, så det andet.

- Hvad med at fortælle historien til avisen, foreslog jeg, men han turde ikke. Han var bange for at blive endnu mere forfulgt, og så tilføjede han: - Jeg betaler tilbage på anden måde.

Der findes mennesker i min omgangskreds, der får en regning og betaler moms, når de får udført arbejde på huset. Det er dem, der tror, jeg bare har været uheldig i min omgang med myndighederne. Og så er der alle dem, der har været ude for noget lignende, og som ikke tøver med at få lavet noget sort. Få klager, for de ved godt, at det sjældent er besværet værd. De betaler tilbage "på anden måde".

Hvordan kan Skatteministeriet finde på at bringe sig selv i den position, at folk i al almindelighed anser Skatteministeriet for fjenden? Det er tankevækkende, at jeg kan blive anset for en helt, bare fordi jeg kæmper for at få, hvad en blind mand med en stok kan føle er rigtigt! Er det et demokrati værdigt, at en sådan kamp er nødvendig? Enhver stats- eller skatteminister bør stille sig selv spørgsmålet: - Vil jeg have krig mod borgerne, eller vil jeg have gode og tilfredse skatteydere?

Myndighedernes umoral får i hvert fald ikke snyderne til at ændre adfærd.